

Projekt pn. „Kompetencje przyszłości kluczem do rozwoju technologicznego Polski”
finansowany ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki

OPIS PROFILU KOMPETENCJI PRZYSZŁOŚCI

ZNAJMOŚĆ JĘZYKÓW

Źródło: Kreator obrazów Microsoft Bing

Wprowadzenie

Opisy profili kompetencji przyszłości zostały opracowane przez Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji w projekcie pn. „Kompetencje przyszłości kluczem do rozwoju technologicznego Polski” finansowanym ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Opracowano TOP10 najbardziej pożądanych (spośród 30 kompetencji zidentyfikowanych w badaniu diagnostycznym) kompetencji przyszłości wspólnych dla trzech poziomów edukacji formalnej (szkolnictwo podstawowe, ponadpodstawowe i wyższe) o najwyższej liczbie wskazań respondentów.

Lp.	TOP 10 kompetencji przyszłości dla trzech poziomów edukacji formalnej: szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, wyższe	Liczba wskazań respondentów
1.	Komunikatywność	1394
2.	Kreatywność	1231
3.	Krytyczne myślenie	992
4.	Znajomość języków	975
5.	Korzystanie z informacji i danych	958
6.	Umiejętność radzenia sobie ze stresem	956
7.	Biegłość w obsłudze nowych mediów	942
8.	Inteligencja emocjonalna	900
9.	Umiejętność uczenia się przez całe życie	855
10.	Cyberbezpieczeństwo	823

Źródło: Raport z realizacji Działania 1 – Diagnoza stanu faktycznego poziomu kompetencji przyszłości

Każda z ww. **kompetencji przyszłości** staje się coraz bardziej potrzebna w dynamicznie zmieniającym się świecie pracy i społeczeństwie. Są one kluczowe dla skutecznego funkcjonowania w przyszłości, umożliwiają podejmowanie decyzji, wykonywanie zadań w środowisku pracy i wspomagają osiągnięcie sukcesów zawodowych i osobistych.

Cel opracowania opisów profili kompetencji przyszłości:

- udostępnienie opisu profilu kompetencji jako narzędzia wsparcia w procesie kształtowania i walidacji kompetencji w edukacji formalnej na trzech poziomach: szkolnictwo podstawowe, szkolnictwo ponadpodstawowe i szkolnictwo wyższe,
- wspomaganie autodiagnozy posiadanych i oczekiwanych kompetencji od absolwentów poszczególnych poziomów edukacji formalnej w aspekcie podstawowych cech właściwych dla danej kompetencji przyszłości oraz punkt odniesienia do identyfikacji luk kompetencyjnych,
- zwrócenie uwagi na potrzebę drożności pionowej (między trzema poziomami edukacji formalnej) oraz korelacji efektów kształcenia w programach nauczania odnoszących się do kompetencji przyszłości,

- wsparcie dla doradców zawodowych (szkoły podstawowe i ponadpodstawowe), biur karier (szkoły wyższe) oraz doradców klienta (system publicznych służb zatrudnienia) przy udzielaniu porad oraz informacji indywidualnych i grupowych w wyborze kierunku kształcenia, ścieżki rozwoju czy zawodu,
- wskazanie obszarów doskonalenia zawodowego kadry (m.in. dyrektorzy szkół, nauczyciele, doradcy zawodowi, kadra B+R i inni przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego) uczestniczącej w procesie rozwoju kompetencji przyszłości dzieci, młodzieży i studentów w aspekcie rozwoju rekomendowanych metod kształtowania kompetencji oraz metod walidacji kompetencji przyszłości.

Struktura opisu profilu kompetencji przyszłości

Każdy z 10 profili kompetencji przyszłości posiada identyczną strukturę opisu, na którą składają się następujące elementy:

- 1) Wprowadzenie – informacja wspólna dla wszystkich 10 profili kompetencji przyszłości kierowana do różnych grup odbiorców korzystających z opisów profili kompetencji.
- 2) Nazwa danej kompetencji przyszłości wraz z ilustracją w formie graficznej (obraz i ikona kompetencji).
- 3) Definicje danej kompetencji przyszłości przyjętej w badaniu oraz dobranych dodatkowo w kontekście „edukacji”, „psychologii” lub „społecznym” wraz z podaniem źródła definicji.
- 4) Podstawowy katalog cech osoby posiadającej daną kompetencję przyszłości, który pozwala budować kryteria weryfikacji, w jakim zakresie dana kompetencja została osiągnięta.
- 5) Rekomendowane metody stosowane w kształtowaniu danej kompetencji przyszłości zidentyfikowane w ramach badania diagnostycznego.
- 6) Dodatkowe metody wspomagające kształtowanie danej kompetencji przyszłości.
- 7) Rekomendowane metody stosowane w walidacji (ocenianiu) danej kompetencji przyszłości zidentyfikowane w ramach badania diagnostycznego.
- 8) Dodatkowe metody wspomagające walidację (ocenie) danej kompetencji przyszłości.
- 9) Informacje do kontaktu.

ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW

DEFINICJA KOMPETENCJI

Przyjęta w projekcie

Znajomość języków to umiejętność porozumiewania się w globalnym społeczeństwie. Nauka języków obcych przyczynia się do rozwijania tzw. umiejętności miękkich, w tym umiejętności współpracy, w szczególności współpracy w zespołach wielokulturowych.

Źródło: Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U.U.E.C.2018.189.1).

W kontekście edukacji

Znajomość języków (inaczej wielojęzyczność) określa zdolność do prawidłowego i skutecznego korzystania z różnych języków w celu porozumiewania się (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie).

Źródło: Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U.U.E.C.2018.189.1).

W kontekście psychologii

Znajomość języków to umiejętność rozumienia struktury języków, posługiwania się nimi oraz przyswajania nowych języków w procesie komunikacji.

Źródło: Lightbown, P. M., & Spada, N. (2013). „How languages are learned”. Oxford University Press.

CECHY OSOBY POSIADAJĄCEJ KOMPETENCJĘ

- **Komunikatywność.** Zdolność rozumienia, wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie w odpowiednim zakresie kontekstów społecznych i kulturowych.
- **Samoregulacja.** Umiejętność kontrolowania i zarządzania komunikatami (mówionymi, pisanyymi) w kontekście komunikacji międzykulturowej.
- **Wrażliwość i świadomość** różnorodności kulturowej, konwencji społecznych, wymiaru historycznego języków jako elementów kultury.

METODY KSZTAŁTOWANIA KOMPETENCJI

Metody rekomendowane:

- **Burza mózgów** – metoda pracy grupowej pozwalająca na twórcze rozwiązywanie dowolnego problemu sformułowanego w formie pytania. Jej istotą jest zgromadzenie w jak najkrótszym czasie dużej ilości pomysłów na rozwiązanie problemu.
- **Gry dydaktyczne** (symulacyjne, decyzyjne, psychologiczne) - to metoda nauczania wykorzystująca grę jako formę ułatwiającą zdobywanie wiedzy i umiejętności. Czynnikiem charakteryzującym tę metodę jest zabawa.
- **Interaktywne quizy** – pozwalają na wprowadzenie w grupie słuchaczy elementu rywalizacji, a zastosowanie multimediów podnosi atrakcyjność zajęć. Istnieje możliwość szybkiego wyświetlenia statystyk przeprowadzonego quizu.
- **Metoda projektów** (np. puzzle tematyczne, kolaże, tablice informacyjne, filmiki, blogi i vlogi uczniowskie).
- **Prezentacja, film** - multimedialny przekaz pozwalający oddziaływać na odbiorcę różnymi bodźcami.

Metody dodatkowe:

Dostarczanie okazji do praktycznego stosowania umiejętności związanych z wielojęzycznością, np.:

- **Projekty społeczne i wolontariat** – kształtowanie umiejętności językowych poprzez zaangażowanie w działalność społeczną i pomoc innym.
- **Zagraniczne staże i praktyki** – kształtowanie umiejętności językowych poprzez uczestnictwo w rzeczywistych sytuacjach życia, nauki w kontekstach społecznych i kulturowych charakterystycznych dla danego języka.

METODY WALIDACJI KOMPETENCJI

Metody rekomendowane:

- **Test praktyczny / próba pracy** – polega na analizie efektów pracy wykonanej przez osobę, której kompetencje są walidowane.
- **Obserwacja w warunkach symulowanych** – polega na analizie działania danej osoby w warunkach zbliżonych do rzeczywistych, stworzonych na potrzeby procesu walidacji.
- **Obserwacja w warunkach rzeczywistych** – polega na analizie działania danej osoby w rzeczywistych warunkach pracy.
- **Test kompetencyjny** – to narzędzie psychometryczne, które ma za zadanie dostarczać obiektywnych i autentycznych informacji na temat tego, jaki poziom kompetencji wykazuje badana osoba.

Metody dodatkowe:

- **Portfolio kompetencji** – polega na zbadaniu dokumentów i wytworów danej osoby pod kątem tego, w jakim stopniu mogą one świadczyć o osiągnięciu określonych efektów uczenia się w zakresie znajomości języków.

INFORMACJE DO KONTAKTU

Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji

<https://www.itee.lukasiewicz.gov.pl/>

Centrum Badań Edukacji Zawodowej i Zarządzania Innowacjami

<https://www.itee.lukasiewicz.gov.pl/obszary/centrum-badan-edukacji-zawodowej-i-zaradzania-innowacjami>